

Dictamen 8/2020

En data 1 de juliol de 2020, d'acord amb el que estableix l'article 171.3 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, ha estat tramès per a consulta al Consell Escolar de Catalunya el projecte normatiu següent:

Projecte de decret de la Inspecció d'Educació

La Comissió de Programació, Construcció i Equipament, en aplicació dels apartats g) i h) de l'article 11 del Reglament del Consell Escolar de Catalunya, ha elaborat aquesta proposta de dictamen.

ANTECEDENTS LEGALS

Primer

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya determina en l'article 131.2 que correspon a la Generalitat de Catalunya, en matèria d'ensenyament no universitari, la competència exclusiva dels ensenyaments obligatoris i no obligatoris que condueixen a l'obtenció d'un títol acadèmic o professional amb validesa a tot l'Estat, que inclou en l'apartat d) la inspecció del sistema educativa.

Segon

La Llei 12/2009, de juliol, d'educació (LEC) regula en el capítol VII del Títol X la inspecció del sistema educatiu. En concret, l'article 177 estableix:

- El Departament d'Educació exerceix la Inspecció del sistema educatiu en tots els centres, de qualsevol titularitat, amb l'objectiu de garantir l'aplicació de l'ordenament i l'exercici dels drets i el compliment dels deures que en deriven.
- La inspecció del sistema educatiu s'articula territorialment i l'exerceixen funcionaris del Cos d'Inspectors d'Educació de la Generalitat de Catalunya i del Cos d'Inspectors al Servei de l'Administració Educativa, que tenen en l'exercici d'aquesta funció la condició d'autoritat pública.
- El Govern regula l'estructura, les atribucions i el funcionament dels òrgans de la Inspecció d'Educació i les atribucions que corresponen a les persones que les exerceixen.

A més, els articles 178, 179, 180 i 181 de la Llei d'educació regulen, respectivament, les funcions de la Inspecció d'Educació, les atribucions dels inspectors i inspectores d'educació, els plans d'actuació per mitjà dels quals es desenvolupen les funcions i atribucions de la Inspecció d'Educació, i els trets bàsics de la formació permanent dels inspectors i inspectores d'educació i de l'avaluació de l'activitat inspectora.

Finalment, la disposició addicional quinzena de la mateixa Llei preveu que la provisió temporal de llocs d'inspector o inspectora en comissió de serveis s'ha de fer per mitjà de

convocatòries de concurs de mèrits específics entre funcionaris dels cossos docents, en els quals s'hi han de valorar la capacitat professional i els mèrits específics com a docents.

Tercer

Aquesta iniciativa s'inclou en el Pla normatiu de l'Administració de la Generalitat i es tramita d'acord amb l'article 59 i següents de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya i amb els principis de millora de la qualitat normativa i de transparència i participació ciutadana establerts a la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

CONSIDERACIONS

1. La Comissió de Programació remarca que onze anys després de l'aprovació de la Llei 12/2009 d'Educació encara estava pendent el desplegament el capítol VII, dedicat a la inspecció d'educació, que hauria d'haver implicat la introducció de modificacions rellevants en les finalitats, les funcions i l'exercici d'aquest servei.
2. D'altra la Comissió de Programació reconeix que les transformacions del sistema educatiu per l'impacte de la revolució tecnològica i per la consolidació d'una societat lingüísticament i culturalment plural, així com els canvis que han experimentat el models pedagògics: currículum competencial, autonomia de centres, creació de xarxes educatives, i el compromís amb l'equitat i l'escola inclusiva posen de manifest la necessitat de regular la inspecció d'educació amb un nou decret que substitueixi el Decret 266/2000, de 31 de juliol i el desplegament posterior que se'n va fer en l'Ordre ENS/289/2002, de 31 de juliol.

PROPOSTES

1. Modificar l'inici del novè paràgraf substituint "La Inspecció d'Educació contribueix a la millora..." per "La Inspecció d'Educació ha de contribuir a la millora..." ja que la frase original emet un judici de valor innecessari i potser discutible. Atès que el decret estableix com ha de ser el servei d'inspecció, pot resultar més adient limitar-se a enunciar el propòsit de la inspecció educativa en relació amb la millora de la qualitat del sistema.
2. Eliminar la introducció del punt 2 de l'article 3 que proposa una diferenciació entre funcions que corresponen a la inspecció d'Educació. D'altra banda, potser caldria afegir altres principis rectoris que no eren presents a la LOE: inclusió, no segregació, no discriminació per raons de procedència, orientació sexual, etc.
3. Modificar el sintagma comunitat escolar, que apareix en l'article 2.c, per comunitat educativa.
4. Modificar els apartats a) i b) de l'article 3 afegint l'expressió "acompanyar". El redactat dels dos punts seria el següent: "a) Acompanyar i assessorar els centres i els serveis educatius en els processos de gestió i de transformació educatives. b) Acompanyar i

assessorar en l'exercici de la funció docent i de la funció directiva a centres i serveis educatius." L'acompanyament per part d'inspecció és una de les funcions que més s'han reclamat aquests darrers temps a la inspecció, tant des dels centres i les seves direccions com des dels serveis educatius i els docents mateixos. Es tracta d'una funció necessària i compatible amb l'exigència i el rigor que també han de caracteritzar l'exercici de la inspecció.

5. Incloure un apartat 2e a l'article 3 "Difondre les experiències de transformació de centres que hagin estat avaluades positivament".
6. Afegir a l'article 3 un apartat 2f: "Supervisar i vetllar per l'adequada promoció de la participació de les famílies en els centres reflectint aquest aspecte en els informes pertinents". I un segon, corresponent al 2g: "potenciar l'existència i l'operativitat d'associacions de famílies d'alumnes en els centres i contactar-les directament per conèixer i reflectir-ne els seus punts de vista en els informes pertinents".
7. Afegir l'infinitiu atendre encapçalant l'article 3.f.
8. Canviar l'ordre dels apartats 2 i 3 de l'article 4 per tal de millorar la coherència en la gradació de les funcions de la inspecció.
9. Eliminar la referència a la LEC que encapçala l'article 5.1 i integrar les atribucions dels inspectors i inspectores repartides en els apartats 5.1 i 5.2 en un de sol.
10. En l'article 5 s'ha optat per citar les atribucions referenciades a l'article 179.1 de la LEC. Però, caldria tenir en compte les noves atribucions que la inspecció ha d'assumir en relació amb els ensenyaments a distància. Especialment, art. 4 del Decret 57/2020, de 19 de maig, de l'Institut Obert de Catalunya.
11. Introduir entre les competències professionals requerides per l'exercici de la funció inspectora a què fa referència l'article 7, en un apartat f, "Competències docents" per establir la relació amb la funció de la inspecció d'avaluació de la funció docent.
12. En l'article 8.2 es podria precisar la descripció de l'estructura organitzativa de la Inspecció d'Educació. Especialment, en l'apartat 2, indicar l'estructura jeràrquica i enumerar els òrgans, comissions, etc., que la integren: comissió assessora, grups de coordinació de la Inspecció Territorial.
13. En l'article 8.3 s'haurien de perfilar els possibles criteris d'especialització. En l'anterior decret, es feia referència a "l'ordenació curricular i d'altres aspectes fonamentals del sistema educatiu". Es podria tenir en compte, per exemple, el desplegament del currículum competencial, l'educació inclusiva, l'equitat i el tractament a la diversitat, la igualtat de gènere, etc. La LOE, en l'article 154, fa referència als perfils professionals dels inspectors i fixa entre els criteris: titulacions, cursos de formació en la inspecció i experiència en la docència i en l'exercici de la inspecció.
14. En l'article 9.1. caldria canviar l'ordre de la seqüència sintàctica final per tal de posar de manifest que l'objectiu principal de la inspecció ha de ser donar resposta a les necessitats de la comunitat educativa. La millora contínua de la inspecció i els seus professionals té sentit perquè suposa una millora correlativa del suport a la comunitat educativa. La redacció podria quedar de la següent manera: "donant resposta a les necessitats de la comunitat educativa, així com orientant-se a la millora contínua de la Inspecció d'Educació".
15. En l'article 10 s'hauria de valorar si cal que el decret fixi les àrees de treball del caps

d'inspecció, o bé seria suficient de preveure'n el nombre màxim (5). En qualsevol cas, d'acord amb la part expositiva que acompanya el Decret, s'hi hauria d'incorporar una referència a la supervisió i l'assessorament en la gestió i la implementació del projecte lingüístic com a resposta als reptes d'una societat culturalment diversa i multilingüe. En aquest context, cal orientar el sistema educatiu cap un model que plantegi un enfocament plurilingüe i intercultural en què el català i l'occità a l'Aran continuïn sent les llengües de referència i normalment emprades en els àmbits docents al costat d'altres llengües curriculars (castellà i estrangeres) i no curriculars que formen part del patrimoni cultural de l'alumnat. Una possible redacció de l'article podria ser: "La Subdirecció General de la Inspecció d'Educació està integrada pel sub-director o la subdirectora general de la Inspecció d'Educació i fins a cinc caps d'inspecció que seran els responsables de diferents àrees de treball, entre les quals hi haurà: assessorament i avaluació de centres i serveis, formació i avaluació, etc. En tot cas, si no es modifiqués l'articulat, s'hi haurà d'incloure una àrea que incorpori la supervisió i l'assessorament en la gestió i la implementació del projecte lingüístic."

16. Caldria definir i perfilar els àmbits d'expertesa a què fa referència l'article 19.1 i precisar els possibles camps d'aplicació i de coneixement amb els quals hauria d'estar relacionats: pedagogia, gestió, currículum competencial, ensenyament inclusiu, etc.
17. En l'article 25.2 caldria afegir "seguint criteris d'igualtat, mèrit, capacitat, publicitat i objectivitat.
18. En l'article 27 caldria afegir "En la formació permanent es tindrà en compte l'actualització i l'avaluació de les competències pedagògiques, metodològiques i curriculars relacionades amb l'àrea d'expertesa acreditada." Incloure-hi també les relacionades amb l'àmbit digital.

RECOMANACIONS

1. S'hauria d'introduir la necessitat d'avaluar els projectes educatius i aquelles adequacions curriculars significatives, així com la implementació de procediments de col·laboració amb la unitat o l'entitat, que d'acord amb el capítol III de la LEC, estigui encarregada de l'avaluació externa del sistema (190.1d.e/194.2).
2. En aquest sentit, es recomana la posada en funcionament de l'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'educació prevista al Títol XI de la Llei 12/2009 d'Educació. Aquesta Agència contempla, entre altres, l'avaluació de la funció inspectora, poc definida en aquest projecte de decret.
3. A més dels criteris d'avaluació interna dels plans i del funcionament de l'organització previstos en el decret caldria introduir la possibilitat d'una avaluació externa de l'exercici de la funció d'inspecció i de qualsevol aspecte del sistema educatiu d'acord amb els criteris que establerts per l'Administració o organisme públic al qual correspongui.
4. Seria recomanable unificar la terminologia referida a la implantació territorial. En aquest sentit, atès que, segons la LEC, la zona educativa és l'àmbit d'actuació dels

serveis d'educació: admissió, planificació, coordinació de centres etc., es proposa que s'utilitzi aquest terme en lloc de les altres formes emprades en el text de la Proposta de decret. En qualsevol cas es demana que estigui en compte les zones educatives en la delimitació del treball territorial de la inspecció.

5. Seria convenient introduir un article que precisi els requisits per accedir al cos d'inspecció: titulació, pertànyer a la funció docent (disposició addicional desena de la LEC) i es tindrà en consideració pertànyer a un cos docent. Cal tenir en compte que s'hi accedeix a través dels cossos docents i la funció hi està necessàriament vinculada. Per aquest motiu, es recomana que en el desplegament normatiu ulterior es precisin els anys d'experiència docent per accedir al cos d'inspecció.
6. Caldria limitar la durada en el temps en els nomenaments d'inspectores o inspectores d'Educació pel procediment de comissions de serveis. D'aquesta manera s'eixamplen les possibilitats d'accés al cos per part del personal docent i es mantenen les previsions específiques que estableix la LEC (art. 121) per a l'accés al cos d'inspecció. Es recomana desenvolupar en una ordre aquest tema.
7. Impulsar mesures encaminades a promoure i fer efectiva la igualtat de dones i homes i la representació equilibrada en l'accés al cos d'inspecció i en la representació corresponent en els diferents òrgans de direcció de la inspecció d'educació. En aquest sentit, recordem que l'art. 15 de la Llei 17/2015 preveu que s'hauria d'aprovar en dos anys un pla d'igualtat de dones i homes al sector públic, incloent mesures específiques per a adequar-los, en cada cas, a les peculiaritats del personal docent.

El Ple del Consell Escolar de Catalunya, reunit a Barcelona el 20 de juliol de 2020, ha estudiat la proposta elaborada per la Comissió Permanent i ha aprovat per 29 vots a favor, 1 en contra i una abstenció aquest **DICTAMEN**.

El secretari

Jordi Rodon Cuixart